

do_co_mo_mo_

Fișă minimală documentare 2003

Girată de organizația membră națională/regională: OAR

0.1 Fotografia clădirii/ grupului de clădiri/ sitului urban/ peisajului/
grădinii descrise: Teatrul de vară „Mihai Eminescu”
sursa: Arhitectura RPR (România), nr. 3, 1954

1. Identitatea clădirii/ grupului de clădiri/ sitului urban/ peisajului/ grădinii:

1.1 numele actual:	Teatrul de vară „Mihai Eminescu”
1.2 variantă sau nume trecut	Teatrul de vară „23 August”
1.3 numărul și numele străzii	Str. Arhitect Dimitrie Hârjeu nr. 61 / Bd.
Basarabia
1.4 oraș:	București, sector 2
1.5 regiunea/statul:	Municipiul București
1.6 cod poștal:	021992
1.7 țara:	România
1.8 cod topografic național	
1.9 clasificare/tipologie	REC

do_co_mo_mo_

1.10 statut de protecție & data Propus pentru clasare ca monument istoric grupa B (importanță locală)

2 Istoria clădirii

2.1 rezumatul inițial/scop Teatru în aer liber de 4000 locuri, inclus în Parcul de Cultură și Sport „23 August”, amenajat cu ocazia celui de-al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, organizat la București în 1953.

2.2 date: contractare / recepția lucrării Începerea lucrărilor – iarna anului 1952 (c); Încheierea lucrărilor și inaugurarea – 1 august 1953 (e)

2.3 arhitecți proiectanți și alții arhitect Anton Dâmboianu (proiect arhitectură)

2.4 alții asociați cu clădirea Proiect general al parcului „23 August”: arh. W. Juster și G. Filipeanu, ing. G. Aznavorian

2.5 modificări importante cu datele aferente Reparații / completări / renovare (lucrări repetate), cu acoperirea sau înlocuirea parțială a finisajelor inițiale și construirea unei cabine tehnice în axul intrării

2.6 funcție actuală Teatru în aer liber

2.7 stare actuală Stare medie - detaliile decorative, în special capitellurile și bazele coloanelor, arcadele și cornișa sunt parțial degradate din cauza materialelor de slabă calitate (ipsos și tencuiei) și a reparațiilor superficiale, deși la origine au fost executate atent.

3 Descriere

3.1 descrierea generală

Teatrul, gândit pentru o capacitate de 4200 locuri, îmbină modelul greco-elenistic al dialogului cu peisajul și modelul roman al incintei perfect delimitate - cu scena închisă spre exterior printr-un decor arhitectural fix.

Ca aporturi originale, în semicercul orchestrei este excavată o fosă în care avansează conturul ondulat al scenei, iar din porticul dublu al fundalului, care formează o limită transparentă spre parc, coboară spre centrul scenei două rampe simetrice.

Anexele scenei sunt grupate în parterul-soclu al porticului, flancat lateral de alte două rampe de acces către terase și scenă. La partea superioară a gradinelor, în dreptul unei piațete amenajate la extremitatea vestică a parcului, este dispusă în axul scenei intrarea principală a publicului, un portic încadrat de casele de bilete, care formează un pandant mai puțin monumental, dar la fel de transparent, al porticului scenei.

Ca expresie stilistică, teatrul, ca și compoziția de ansamblu a parcului, se înscrie în orientarea intens ideologizată a „realismului socialist”, care îmbină în scop propagandistic tradiția clasică și tradițiile diferitelor națiuni sau culturi cărora le-a fost impus ca doctrină oficială.

Modelele clasice ale teatrului antic și porticului renescentist se îmbină cu repertoriul arhitecturii de stil brâncovenesc (Valahia secolelor XVII-XVIII), pe fondul deschiderii spre

do_co_mo_mo_

natură care caracterizează atât tradiția autohtonă, cât și tradiția greco-elenistică, în timp ce tema incintei ordonate axial este specific romană.

Elementul dominant al compoziției arhitecturale este porticul elansat, inspirat din Renașterea italiană timpurie, dar decorat cu o serie de motive preluate și adaptate din repertoriul tradițiilor românești (capiteluri, panouri de balustrade, frizele cu discuri ceramice).

3.2 construcție

Structura de rezistență a construcțiilor este mixtă, din zidărie portantă cu planșee și cadre din beton armat, iar acoperirea este în terasă pentru corpul principal și în pantă, cu învelitoare din olane, pentru corpurile secundare. Nu există date disponibile privind structura gradenelor.

3.3 context

Teatrul de vară este integrat în cadrul natural al parcului, adaptându-se perfect la topografia terenului: gradenele preiau diferența de nivel a unui taluz de 8-9m, iar porticul scenei se deschide printr-o esplanadă spre amenajarea peisageră a lacului înconjurat de vegetație medie și înaltă.

Teatrul se înscrie într-o amplă compoziție bazată pe axe principale și secundare, orientate după punctele cardinale, care ordonează un sistem coerent format din parc, artere de circulație și locuire. Teatrul formează capătul de perspectivă al unei axe secundare de compoziție orientate est-vest, care pornește de la turnul de parașutare și traversează lacul, legând vizual cele două debarcadere și cele două segmente ale unei alei monumentale.

4 Evaluare

4.1 tehnică

Construcția teatrului, realizată cu materiale și metode curente sau tradiționale, nu include componente tehnice notabile.

4.2 socială

Teatrul "Mihai Eminescu", asemenea tuturor construcțiilor social-culturale din perioada stalinistă, a fost construit cu scopul declarat de a promova temele predilecte ale propagandei regimurilor comuniste - revoluția culturală, reconstrucția socialistă, ștergerea decalajului dintre centru și periferie.

Cu toate acestea, teatrul a devenit o prezență agreabilă datorită înscrierii sensibile în peisajul parcului, recursului la forme familiare, consacrate prin tradiție, și monumentalității domestice, lipsite de ostentație.

4.3 culturală & estetică

Clădirea teatrului se remarcă prin coerența compoziției spațiale de factură clasică, prin proporțiile și plastica elementelor arhitecturale, prin calitatea detaliilor decorative, ca și prin

do_co_mo_mo_

sinteza reușită între principii și elemente preluate din diverse tradiții (Antichitatea clasică, Renașterea, stilul brâncovenesc). Valoarea estetico-arhitecturală se completează cu valoarea urbanistică a relației cu cadrul natural al parcului și a înscrierii într-o amplă compoziție urbană, unică în România.

4.4 istorică

Ca expresie și funcțiune, Teatrul de vară “Mihai Eminescu” este o operă caracteristică pentru linia conservatoare, tradiționalistă, pe care regimurile comuniste din Est o opun modernismului occidental în primul deceniu după al doilea război mondial.

4.5 evaluare generală

Prin valoarea arhitectural-urbanistică și istorică, Teatrul de Vară “Mihai Eminescu” apare ca o operă reprezentativă pentru patrimoniul arhitectural românesc al primei decade postbelice, ca și pentru cultura realismului socialist, impusă întregului bloc estic în perioada stalinistă sub deviza „socialist în conținut, național în formă”.

5 Documentare

5.1 principalele referințe

- MAICU, Horia, 'Despre unele construcții social-culturale realizate în București în anul 1953' (referat al secției de Teorie și Critică a Uniunii Arhitecților din R.P.R., prezentat în ședința plenară a Uniunii Arhitecților din 28-29 ianuarie 1954), Arhitectura RPR (România), nr. 3, 1954, pp. 1-11
- FARB, D., 'Realizări și perspective în proiectarea de locuințe pentru orașul București', Arhitectura RPR (România), nr. 10-11, 1958, pp. 10-13
- IONESCU, Grigore, 'Arhitectura în România – perioada anilor 1944-1969', București; Ed. Academiei R.S.R., 1969
- GIURESCU, Constantin C., 'Istoria Bucureștilor', București, Editura Sport-Turism, 1979, ISBN 978-973-645-275-8
- PARUSI, Gheorghe, 'Cronologia Bucureștilor (20 septembrie 1459 – 31 Decembrie 1989: zilele, faptele, oamenii Capitalei de-a lungul a 530 de ani', București, Compania, 2007, ISBN 978-973-7841-45-2
- site-ul Complexului Sportiv National “Lia Manoliu” - www.csnlamanoliu.ro/istoric

5.2 material vizual atașat

- Fotografii de epocă alb-negru - Arhitectura RPR (România), nr. 3, 1954
- Fotografii recente color - Aurelian Stroe, Ruxandra Nemțeanu, Mihaela Criticos
- Foto satelit – Google Earth; Harta Monumentelor Istorice din România (<http://www.apmnir.ro/map.php>)

5.3 raportor/data Mihaela Criticos 2012

do_co_mo_mo_

6 Examinarea raportului de către ISC/R

Numele membrului ISC examinator:

data examinării:

aprobarea:

grup de lucru nr. ref.:

NAI nr. ref. :

comentarii:

Fișă elaborată în cadrul proiectului Fundației Culturale Inform,

finanțat de Administrația Fondului Cultural Național

do_co_mo_mo_

Revizuirea 2003 membrii ISC/R
numai pentru birou

grupul de lucru internațional pentru
documentarea și conservarea
clădirilor, siturilor și vecinătăților
imobilelor moderne